

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

SINT-CAMILLUSWIJK (SG_R3_GKA_04)

GENT

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31/03/2017

LEESWIJZER

Op 31/03/2017 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied “Sint-Camilluswijk” de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)
indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);
2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)
indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;
3. Optie C - vrijwaren van bebouwing
indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief “Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden” in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

1 Situering

1.1 Algemeen

Stad: Gent

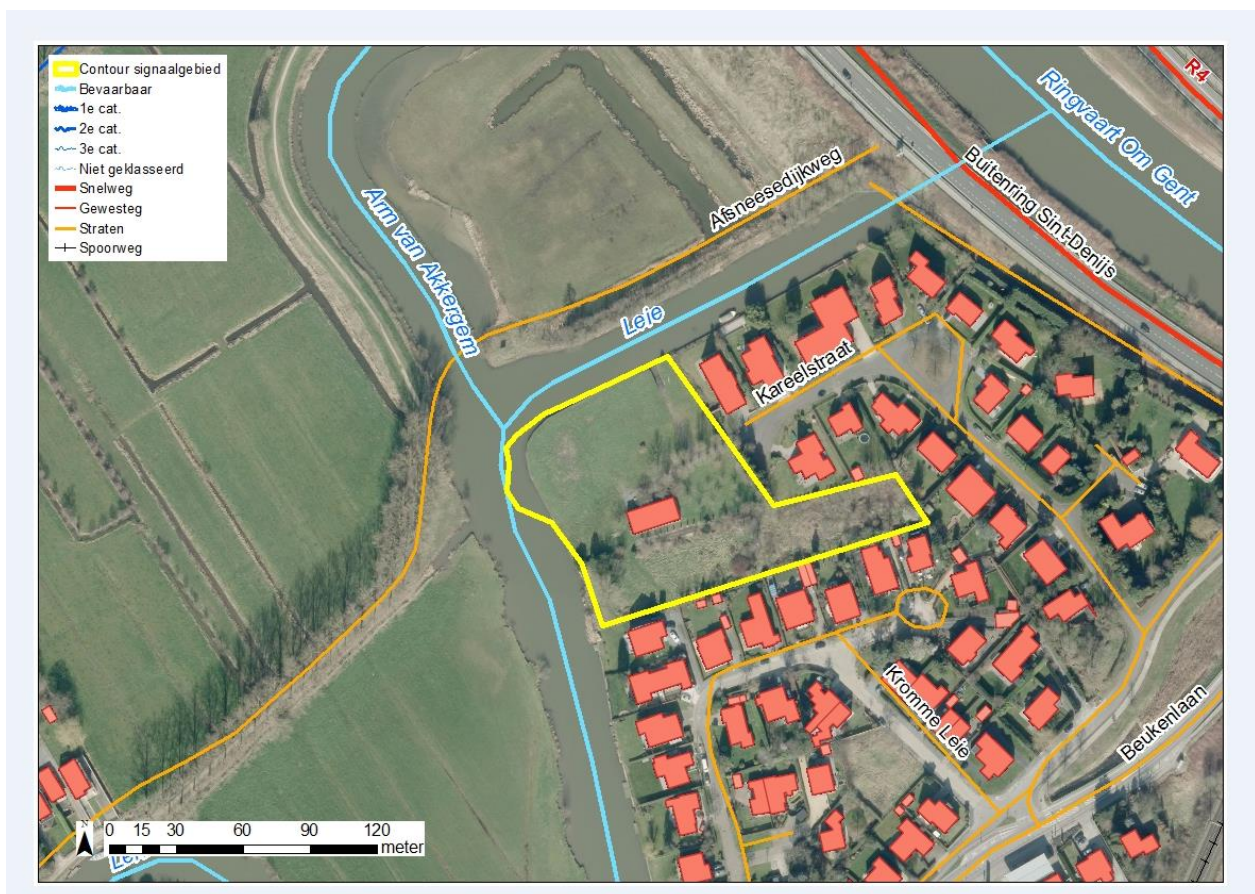
Provincie: Oost-Vlaanderen

Ligging: Het signaalgebied ligt aan de rechteroever van de Kromme Leie nabij de monding in de Ringvaart. De woningen in de Kareelstraat en de straat Kromme Leie vormen de oostelijke en zuidelijke grens.

Bekken: Leiebekken

Betrokken waterlopen: Leie, Grensleie (cat 0, beheerder: Waterwegen en Zeekanaal, afdeling Bovenschelde)

Oppervlakte: 1 ha

Figuur 1: Situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

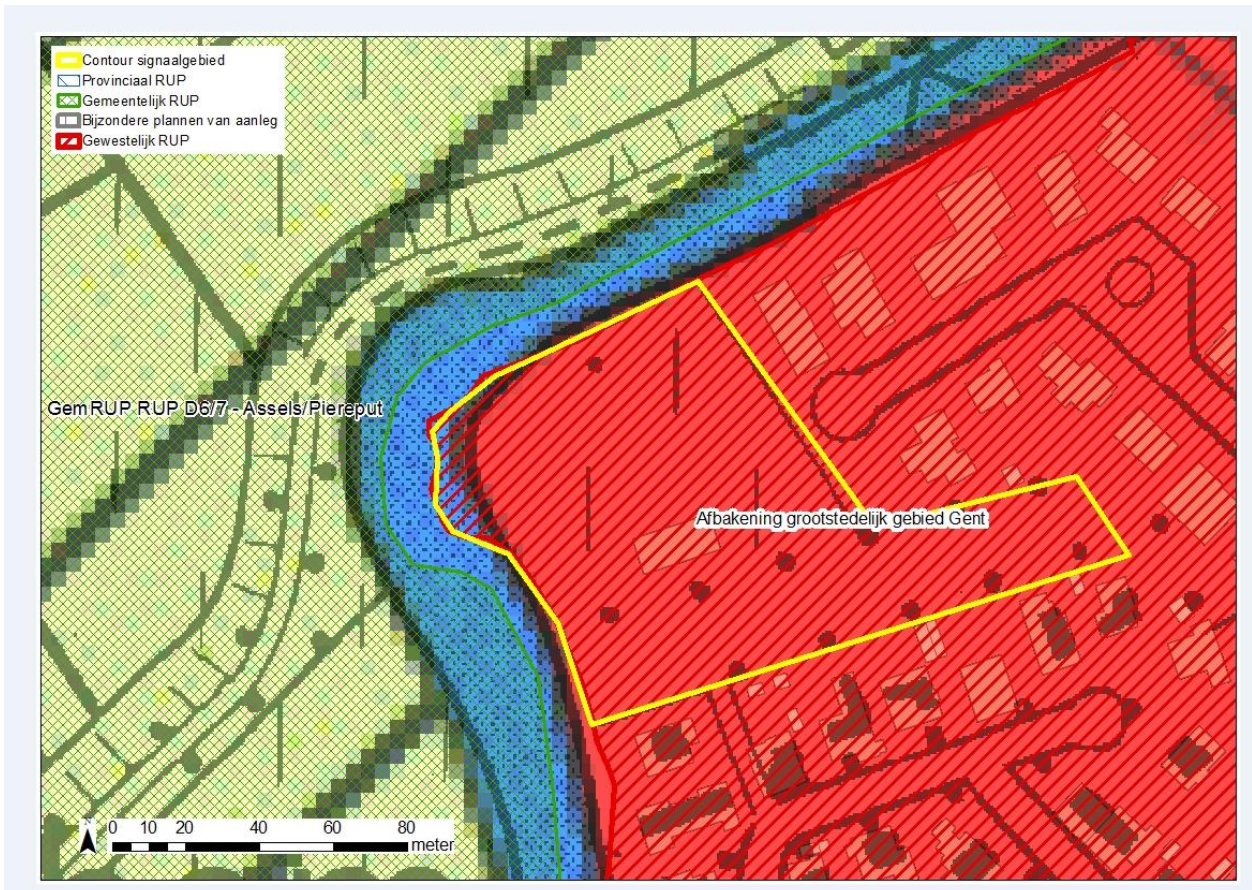
Huidige planologische bestemming:

Het signaalgebied is volgens het gewestplan gelegen in woongebied.

RUP/BPA: het signaalgebied is gelegen binnen de contouren van het gewestelijk RUP 'Afbakening grootstedelijk gebied Gent'.

Globale beschrijving:

Binnen de perimeter van het signaalgebied is een loods aanwezig. De rest van het signaalgebied is grasland en braakliggend terrein met struikopslag en bomen. Het signaalgebied omvat twee kadastrale percelen.

Figuur 2: Situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 05/11/2015 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering van het Bekken van de Gentse Kanalen geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden. De motivatie voor opname is als volgt:

Een aanzienlijk deel van signaalgebied kent een grote overstromingskans (T10, donkerblauwe kleur op **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**3). Het gaat voornamelijk om de laag gelegen depressie in het zuidelijke perceel, het omliggend terrein en de zone grenzend aan de Leie kent een middelgrote overstromingskans (T100).

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

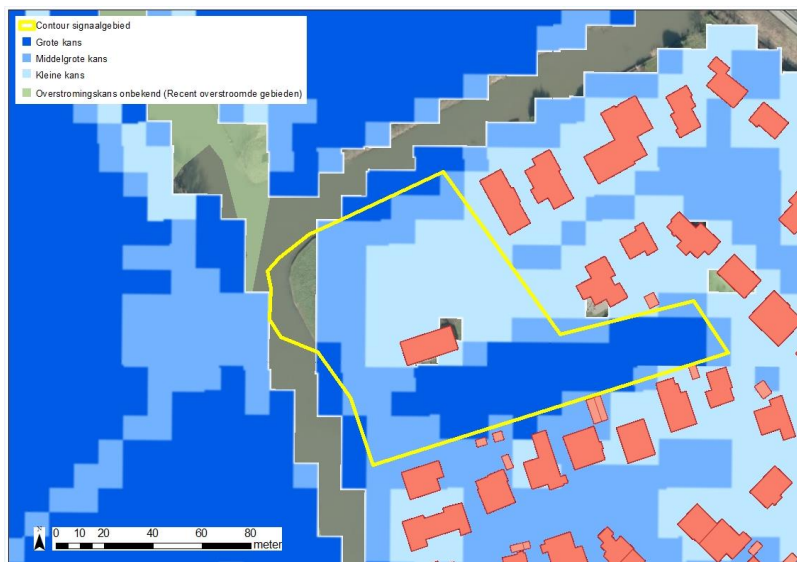
In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkaarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkaarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen(terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkaarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

Een aanzienlijk deel van signaalgebied kent een grote overstromingskans (T10, donkerblauwe kleur op **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**3). Het gaat voornamelijk om de laag gelegen depressie in het zuidelijke perceel, het omliggend terrein en de zone grenzend aan de Leie kent een middelgrote overstromingskans (T100). De hoogst gelegen zone kent een kleine overstromingskans (T1000). Slechts een kleine snipper van het zuidelijk gelegen perceel staat aangeduid al Recent Overstroomd Gebied (ROG).

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

Figuur 3: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstroomde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

3.1.2 KLIMAATTOETS

De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de orbp-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

Voor dit gebied is geen klimaattoets beschikbaar.

3.2 Bespreking watersysteem

Het signaalgebied kent een relatief sterk geaccidenteerd terrein. Een zuidelijk deel, het zuidelijke perceel, is het laagst gelegen (6 - 6,5 mTAW) en vormt een lokale depressie. Het omliggend terrein, samen met het terrein grenzend aan de Leie is iets hoger gelegen tussen 6,5 en 7 mTAW. Het centrale deel van het noordelijk gelegen perceel is het hoogst gelegen, tussen de 7,5 en 8 mTAW, op eenzelfde niveau als de woningen in de Kareelstraat.

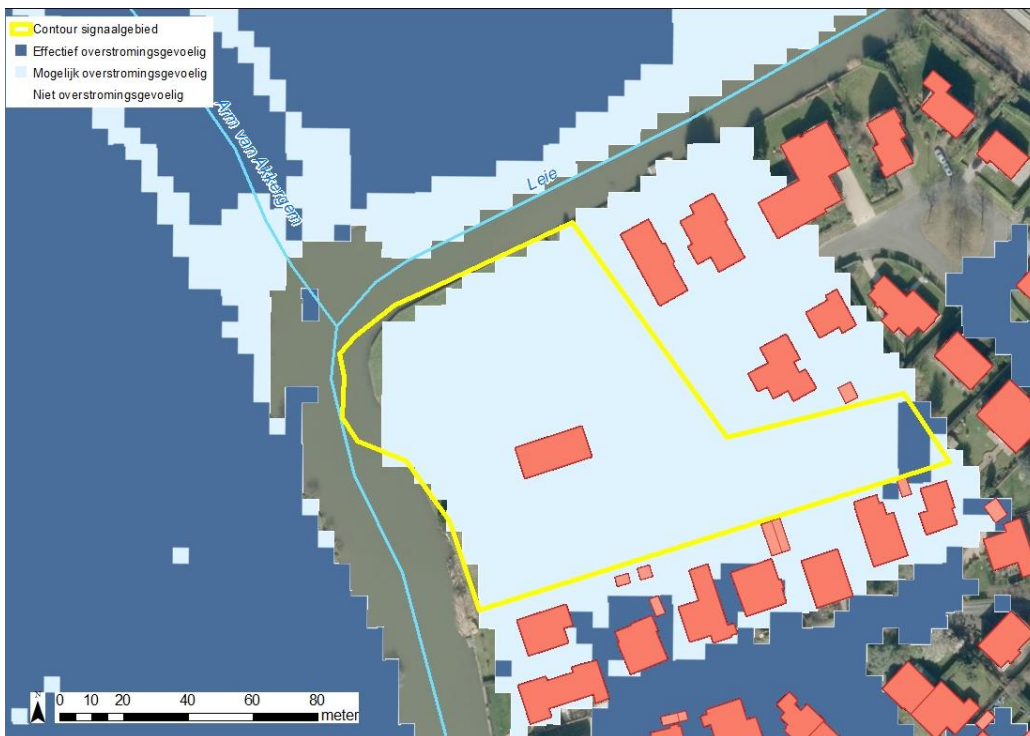
Het normaal peil van de Ringvaart (5,60 mTAW) kan als normaal peil van de Leie ter hoogte van het signaalgebied beschouwd worden. Het maximum peil van de Ringvaart en de Leie zou in het verleden al meer dan 7,20 mTAW hebben bedragen.

Volgens de watertoetskaart is het signaalgebied grotendeels mogelijk overstromingsgevoelig. Enkel het meest oostelijk deeltje is effectief overstromingsgevoelig.

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

Figuur 4: Situering signaalgebied op digitaal hoogtemodel

Figuur 5: Watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

De visie van het bekkenbeheerplan streeft een optimaal behoud van de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden na. Ze streeft naar een vrijwaring van bebouwing/verharding in de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden. Multifunctionaliteit van waterconservering en waterberging met de sectoren huisvesting en industrie is niet aangewezen. De opmaak van deze fiche is een vertaling van deze visie.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

Stad Gent geeft aan dat het gebied zal opgenomen worden in het RUP Groen van stad Gent. Hierbij is de bedoeling om een herbestemming van het signaalgebied te realiseren naar een natuurfunctie.

4.3 Lopende initiatieven:

Zie hierboven

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

Voor de signaalgebieden gelegen in Gent vond een bespreking plaats op 27/04/2015. Zowel vertegenwoordigers van stad Gent, de watering De Assels en de provincie Oost-Vlaanderen waren aanwezig op dit overleg. Op dit overleg werd als conclusie een scenario C voorgesteld voor dit gebied.

Op de Algemene Bekkenvergadering van de Gentse Kanalen van 06/11/2015 werd de ontwerp-startbeslissing goedgekeurd onder voorbehoud van goedkeuring van het college van burgemeester en schepenen van stad Gent.

Op 19/11/2015 heeft het college van burgemeester en schepenen van Gent zijn goedkeuring gehecht aan de ontwerp-startbeslissing voor het signaalgebied Sint-Camilluswijk.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

Voor signaalgebied Sint-Camilluswijk is volgende beleidsoptie van toepassing:

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied

- Het signaalgebied is gelegen in de vallei van de Leie en voor een klein deel aangeduid als ROG-gebied. Het gebied is aangeduid op de watertoetskaart als mogelijk overstromingsgevoelig. Een kleinere zone is aangeduid als effectief overstromingsgevoelig en is ook aangeduid op de risicokaart voor overstromingen. Een aanzienlijk deel van het signaalgebied kent een grote overstromingskans (T10), het gaat met name om een laag gelegen zone van het zuidelijk gelegen perceel en enkele laag gelegen snippers in de noordelijke zone van het signaalgebied grenzend aan de Leie. Een centrale hoger gelegen

rug rondom de aanwezige loods kent een kleine overstromingskans (T1000). Er zijn geen gegevens bekend inzake mogelijke effecten op het gebied door klimatologische omstandigheden. Gezien de watergevoeligheid van het gebied grenzend aan de Leie en de uitgebreide overstromingen in de nabije omgeving waar ook woningen onder water zijn gekomen, is een behoud van het waterbergend vermogen van het signaalgebied aangewezen. Stad Gent geeft aan dat het signaalgebied zal opgenomen worden in het RUP Groen van stad Gent. Hierbij is de bedoeling om een herbestemming van het signaalgebied te realiseren naar een natuurfunctie. Voor het signaalgebied kan bijgevolg voor een scenario C geopteerd worden waarbij de waterbergende functie van het signaalgebied behouden blijft bij de herbestemming van het signaalgebied naar een natuurfunctie.

Instrument:

RUP

Initiatiefnemer:

Stad Gent

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Een aanzienlijk deel van het signaalgebied Sint-Camilluswijk kent een grote overstromingskans (T10). Voor het signaalgebied Sint-Camilluswijk wordt een nieuwe functionele invulling voorzien. Hierbij is het de bedoeling om een herbestemming van het signaalgebied te realiseren naar een natuurfunctie, waarbij de waterbergende functie van het gebied wordt gewaarborgd (Scenario C).

Beslissing Vlaamse Regering d.d.31/03/2017

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bovenstaand ontwikkelingsperspectief en gelast de bevoegde instanties om het ontwikkelingsperspectief te respecteren en de voorwaarden uit de ontwerp-startbeslissing door te vertalen bij de toepassing van de watertoets.